

Θεματική Ενότητα: Επιστήμες του Χορού
Προφορικές Ανακοινώσεις 19^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Φυσικής
Αγωγής & Αθλητισμού

Section: Dance Sciences
Oral Presentations of the 19th International Congress of Physical
Education & Sport

16448

ΓΕΦΥΡΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΚΑΙ ΤΟ ΧΩΡΟ. ΧΟΡΕΥΤΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ ΣΤΟ ΒΥΖΙΚΙ

ΑΡΚΑΔΙΑΣ

Κατσιώνης Ι.

Εθνικό Και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

johnkats1onic@yahoo.gr

BRIDGING TIME AND PLACE. DANCE EVENTS IN VYZIKI, ARCADIA.

I. Katsionis

National And Capodistrian University Of Athens

Η παρούσα εργασία ασχολείται με την μελέτη δύο χορευτικών δρωμένων στο χωριό Βυζίκι Αρκαδίας, εστιάζοντας στην περίοδο γύρω στα μέσα και τα τέλη της δεκαετίας του 1950. Πιο συγκεκριμένα, το αποκριάτικο χορευτικό δρώμενο "της Μπούλας" και το χορευτικό δρώμενο "της Τρίτης Της Λαμπρής". Η ανάλυση ακολουθεί ανάλογη προγενέστερη προσέγγιση κατηγοριοποίησης που προτείνεται για τα "ευετηρικά λαϊκά χορευτικά δρώμενα", σε σχέση με τον χρόνο και τον χώρο, τοποθετημένα σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή στον ετήσιο κύκλο. Αναλυτικότερα, διερευνήθηκε η σπουδαιότητά τους στην διαπραγμάτευση αλλά και η σημασία των εθίμων αυτών για την τοπική κοινωνία, καθώς και ο ρόλος του χορού στα έθιμα αυτά. Με βασικό στοιχείο τη κεντρική θέση του χορού στα δύο έθιμα, στόχος της εργασίας είναι να αναδείξει τα στοιχεία εκείνα που ενισχύουν τη παρουσία των δύο αυτών χορευτικών περιστάσεων ως "ευετηρικά λαϊκά χορευτικά δρώμενα". Στο πλαίσιο αυτό η προσέγγιση είναι ιστορική και η μορφολογική ανάλυση των δεδομένων που επιχειρείται, στηρίζεται σε υλικό που συλλέχθηκε για τη συγκεκριμένη εποχή τέλεσής τους. Επιπρόσθετα, δίνεται έμφαση στη σπουδαιότητά τους στη διαπραγμάτευση των κοινωνικών σχέσεων στη τοπική κοινωνία. Τα δεδομένα είναι βασισμένα σε βιβλιογραφικές πηγές και προφορικές αφηγήσεις με αναφορά στη συγκεκριμένη περίοδο. Η συλλογή έγινε κατά την διάρκεια επιτόπιας έρευνας με σκοπό την διερεύνηση των χορευτικών πρακτικών στο Βυζίκι, από τον Δεκέμβριο του 2006 έως τον Ιανουάριο του 2008. Πιο συγκεκριμένα, επιτόπια έρευνα διεξήχθη κυρίως στο Βυζίκι όπου συμμετείχαν ντόπιοι κάτοικοι, και δευτερευόντως στην Αθήνα όπου διαμένουν καταγόμενοι από το χωριό από τον έναν ή και τους δύο γονείς. Στο πλαίσιο αυτό, το έντονο ενδιαφέρον των ομιλητών για αναφορές στο παρελθόν για τα συγκεκριμένα δρώμενα, έδωσε το έναυσμα για τη συλλογή του σχετικού υλικού συνδυάζοντας και βιβλιογραφική ανασκόπηση. Η συλλογή των προφορικών αφηγήσεων βασίστηκε σε επιλογή των πληροφορητών από συγκεκριμένες ηλικίες. Η ανάλυση των δεδομένων παρουσιάζει μεταξύ άλλων την επανάληψη ενός καθιερωμένου τυπικού και την ημερολογιακή δέσμευση που συνιστούν βασικά χαρακτηριστικά των χορευτικών δρωμένων αναδεικνύοντας τη σημαντικότητά τους ως γέφυρες στο κύκλο του χρόνου. Σε μία πρώτη προσέγγιση

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral presentation is certified through this electronic file.

αναδεικνύεται επίσης ότι λαμβάνουν χώρα μέσα στη τέλεση των χορευτικών δρωμένων οι κοινωνικές αντιπαραθέσεις.

Λέξεις κλειδιά: Χορευτικά δρώμενα, Ευετηρικά έθιμα, Βυζίκι Αρκαδίας

16452

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΥΝΤΡΟΦΟΥ ΣΤΑ ΧΩΡΙΑ ΚΙΤΡΟΣ ΠΙΕΡΙΑΣ ΚΑΙ ΣΚΕΠΑΣΤΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Λάντζος Β.

Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τ.Ε.Φ.Α.Α.

vlantzog@gmail.com

THE ROLE OF DANCE TOWARDS CHOICE OF PARTNER IN VILLAGES KITROS IN PIERIA REGION AND SKEPASTO OF THESSALONICA REGION

V. Lantzog

National & Kapodistrian University of Athens, D.P.E.S.S.

Η παρούσα εργασία μελετά το ρόλο και τη συμβολή του χορού ως προς την γνωριμία-επικοινωνία των νέων με απώτερο σκοπό την επιλογή συντρόφου και δημιουργίας οικογένειας. Η επιτόπια έρευνα που πραγματοποιήθηκε για μεγάλο χρονικό διάστημα (1992-2001) επικεντρώθηκε στους πρόσφυγες Ανατολικής Ρωμυλίας (Βόρεια Θράκη) που έχουν εγκατασταθεί στα χωριά Κίτρος Πιερίας και Σκεπαστό Θεσσαλονίκης. Πιο συγκεκριμένα, οι κάτοικοι του Κίτρος προέρχονται από τα χωριά Μπάνια και Καβακλί και οι κάτοικοι του Σκεπαστού από το χωριό Αίμωνας. Η αναφορά επικεντρώνεται στη μελέτη χορευτικών περιστάσεων οι οποίες πραγματώνονται στα πλαίσια της εθμικής συμπεριφοράς των τοπικών αυτών κοινωνιών και αφορούν συγκεκριμένα το χορό «σκούπα», το έθιμο «γεμάτο», τη «σιντιάνκα» και την χορευτική πράξη την οποία οι κάτοικοι αναφέρουν με το όνομα «χορός» και γινόταν στην πλατεία του χωριού (στο μεσοχώρι). Η συλλογή των στοιχείων βασίστηκε στην επιτόπια εθνογραφική έρευνα (συνέντευξη, παρατήρηση, συμμετοχή σε χορευτικές περιστάσεις, όπου αυτή ήταν δυνατή) σε συνδυασμό με γραπτές πηγές. Η επεξεργασία των δεδομένων με βάση τις χορευτικές διαδικασίες όπως αυτές αναλύονται στις παραπάνω περιπτώσεις, αναδεικνύει τη σημαντικότητα του χορού στη διαιώνιση του θεσμού του γάμου.

Λέξεις κλειδιά: "σιντιάνκα", "γεμάτο", "σκούπα"

16640

ΔΙΑΣΧΙΖΟΝΤΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΟΡΙΑ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΑ ΣΥΝΟΡΑ. ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΩΝ ΣΩΤΗΡΙΩΤΩΝ ΣΤΗ 'ΓΕΝΕΤΕΙΡΑ' ΣΩΤΗΡΑ ΣΤΗ Ν. ΑΛΒΑΝΙΑ.

Πατεράκη Μ., Καράμπαμπας Π.

Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τ.Ε.Φ.Α.Α., Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

mp5@otenet.gr

CROSSING POLITICAL BOUNDARIES AND NATIONAL BORDERS. SOTIRIANS' DANCE CELEBRATION IN 'HOMELAND' SOTIRA IN S. ALBANIA.

M. Pateraki, P. Karampampas

National & Kapodistrian University of Athens, D.P.E.S.S., Panteion University of Social and Political Sciences, Department of Social Anthropology

Το παρόν κείμενο ασχολείται με την ανάλυση του πανηγυριού των Σωτηριωτών κατά τη διάρκεια του γιορτής της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος στην Σωτήρα, ένα χωριό της

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral presentation is certified through this electronic file.

Ελληνικής μειονότητας, στη περιοχή της Δερόπολης στη Νότια Αλβανία, στη περιοχή των συνόρων με την Ελλάδα. Κάθε χρόνο μετά το 1991, οι Σωτηριώτες συγκεντρώνονται για να γιορτάσουν στις 6 Αυγούστου (Μεταμόρφωση του Σωτήρος) τη 'γενέτειρα' τους. Σύμφωνα με τους συνομιλητές μας συγκεντρώνονται 'Σωτηριώτες' από όλο τον κόσμο και ειδικότερα αυτοί που ζουν στην 'μητέρα' Ελλάδα. Ταυτόχρονα οι προσκλήσεις που αποστέλλονται επίσημα σε πολιτικούς, θρησκευτικούς και οικονομικούς εκπροσώπους καθώς και η μεγάλη συμμετοχή του κόσμου από την ευρύτερη περιοχή της Δερόπολης ενδυναμώνουν αυτό τον εορτασμό και τον αναδεικνύουν ως σημαντικό πεδίο κοινωνικοπολιτικών διαπραγματεύσεων. Με το γεγονός αυτό κορυφώνεται το κεντρικό ζήτημα που εκφράζεται στις 6 Αυγούστου, μεταξύ άλλων και στο χορό, φέρνοντας στο προσκήνιο τη διεκδίκηση μιας μάλλον αμφίσημης ταυτότητας, που δεν είναι αποδεκτή 'ούτε εδώ, ούτε εκεί'. Πιο συγκεκριμένα, οι Σωτηριώτες θεωρούνται 'ξένοι', τόσο ως 'Έλληνες' στην Αλβανία όσο και ως 'Αλβανοί' στην Ελλάδα. Με βάση τα παραπάνω υποστηρίζουμε ότι κατά την διάρκεια του πανηγυριού οι Σωτηριώτες θεμελιώνουν συλλογικά την αίσθηση του 'ομού ανήκειν' ως Σωτηριώτες διαμέσου της 'συμβολικής συγκρότησης της κοινότητας' τους. Σύμφωνα με την άποψη ότι ο χορός ως ενσώματη κοινωνική πρακτική είναι εμποτισμένος με κοινωνικά νοήματα και συσχετίζεται άμεσα με την κατασκευή της ταυτότητας σκοπός αυτού του κειμένου είναι να διερευνήσει πως το πανηγύρι αυτό, μέσα στο συγκεκριμένο πλαίσιο, συσχετίζεται με την διαπραγμάτευση της εθνικής και τοπικής (συλλογικής) τους ταυτότητας. Επιπλέον διερευνάται με ποιους τρόπους τα όρια διεκδικούνται στο πλαίσιο του χορού ακολουθώντας τις διακρίσεις ανάμεσα στην ομοιότητα και τη διαφορά. Για τους Σωτηριώτες, ο χορός αναπαριστά το 'φανταστικό λόγο' που τους ενώνει μεταξύ τους, με τους 'υπόλοιπους Έλληνες' και ταυτόχρονα τους διαχωρίζει από τους 'υπόλοιπους Αλβανούς' διασχίζοντας πολιτικά όρια και εθνικά σύνορα.

Λέξεις κλειδιά: χορός, ταυτότητα, σύνορα

16946

‘ΑΠΑΓΟΡΕΥΜΕΝΑ’ ΚΑΙ ‘ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ’ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΜΟΤΙΒΑ. ΧΟΡΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ‘ΔΙΑ-ΚΡΙΣΗ’ ΣΤΟ ΛΕΣΚΟΒΙΚΙ ΑΛΒΑΝΙΑΣ.

Πατεράκη Μ.

Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τ.Ε.Φ.Α.Α.

mp5@otenet.gr

‘FORBIDDEN’ AND ‘SELECTED’ TRADITIONAL MOTIFS. DANCE TRADITIONS TOWARDS ‘DISCRIMINATION’ IN LESKOVIK IN ALBANIA.

M. Pateraki

National & Kapodistrian University of Athens, D.P.E.S.S.

Η παρούσα μελέτη ασχολείται με τις χορευτικές πρακτικές στο Λεσκοβίκι Αλβανίας. Πιο συγκεκριμένα, το ενδιαφέρον στρέφεται στις χορευτικές παραδόσεις που επιτελούνταν σε διαφορετικά χορευτικά γεγονότα κατά τη διάρκεια της σοσιαλιστικής περιόδου (δεκαετίες '60,'70) στο συγκεκριμένο χωριό που βρίσκεται στην περιοχή των συνόρων (ελληνοαλβανικά). Τα δεδομένα της μελέτης συλλέχθηκαν κατά την επιτόπια εθνογραφική έρευνα (παρατήρηση, συμμετοχή, αφηγήσεις) που πραγματοποιήθηκε στο Λεσκοβίκι το καλοκαίρι του 2008. Η συγκεκριμένη μελέτη προσεγγίζει τις 'επίσημες' παραδόσεις των 'εθνικών χορευτικών φεστιβάλ' και των τοπικών εορτασμών καθώς και τις 'ανεπίσημες' των οικογενειακών εορτασμών

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral presentation is certified through this electronic file.

(γάμοι, αρραβώνες) της συγκεκριμένης περιόδου ως 'τόπους διαντίδρασης'. Ακολουθώντας την άποψη ότι ο χορός είναι στενά συνδεδεμένος με τη ταυτότητα η αναφορά επικεντρώνεται στους τρόπους με τους οποίους οι άνθρωποι δρουν σε διαφορετικά χορευτικά γεγονότα σε συγκεκριμένη ιστορικο-πολιτική περίοδο. Στο πλαίσιο αυτό, 'επιλεγμένα' και 'απαγορευμένα' παραδοσιακά μοτίβα, αρχές, απόψεις, στρατηγικές συναντιούνται στις χορευτικές επιτελέσεις όπου τελούν υπό διαπραγμάτευση και συγκροτούνται αμοιβαία τοπικές και εθνικές ταυτότητες. Σύμφωνα με την ανάλυση των δεδομένων, τα χορευτικά γεγονότα ανασηματοδοτούνται και οι παραδόσεις 'επινοούνται' στο πλαίσιο των 'επίσημων' επί σκηνής παρουσιάσεων με σκοπό να εξυπηρετήσουν τον ομογενοποιημένο εθνικό πολιτισμό σε αντίθεση με τις 'ανεπίσημες' εμπειρίες. Οι χορευτικές επιτελέσεις διαμορφώνουν και διαμορφώνονται από την ανθρώπινη εμπειρία συγκροτώντας τοπικές και εθνικές ταυτότητες. Στο πλαίσιο αυτό αναδεικνύεται η σημαντικότητα των πολιτισμικών εκφράσεων όπως ο χορός στις συνοριακές περιοχές που συνιστούν τόπους όπου συγκροτούνται και διακινούνται πολλαπλά νοήματα και διεκδικήσεις.
Λέξεις κλειδιά: χορός, παραδόσεις, ταυτότητες

16972

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΎΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ. Η ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ Η ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΧΟΡΟΥ
Θεοδωροπούλου Γ., Τυροβολά Β., Καρφής Β., Γκόλτση Π., Θεοδωρόπουλος Α.
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τ.Ε.Φ.Α.Α.

theodoropoulou751@gmail.com

RESEARCH OF MOODS' CHANGE OF STUDENTS AFTER KINETIC ACTIVITY. KINETIC ACTIVITY OF GREEK TRADITIONAL DANCE AND MOODS' CHANGE

**G. Theodoropoulou , V. Tyrovola, V. Karfis, P. Gkoltsi, A. Theodoropoulos
National and Kapodistrian University of Athens, D.P.E.S.S**

Την τελευταία δεκαετία είναι φανερή μία αυξανόμενη τάση παρατήρησης της αλλαγής της ανθρώπινης συμπεριφοράς και διάθεσης μέσα από μουσικο-κινητικές δραστηριότητες. Συνεχώς, παρουσιάζονται οι ευεγερτικές ιδιότητες δραστηριοτήτων που ενέχουν τα στοιχεία της κίνησης και της μουσικής. Ο παραδοσιακός χορός αποτελεί έναν αρκετά διευρυμένο και αποδεκτό τρόπο εκγύμνασης που συνδυάζει την κίνηση του σώματος με τα μουσικά ακούσματα αλλά και επιτρέπει την έκφραση ποικίλων συναισθημάτων. Το άτομο έρχεται σε επαφή με την παράδοση και βιώνει ενεργά μία μουσικο-κινητική δραστηριότητα μέσα από όλες τις αισθήσεις του. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η μέτρηση της διάθεσης φοιτητών/τριών του Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, που παρακολουθούν την ειδικότητα «ελληνικός παραδοσιακός χορός» ύστερα από την παρακολούθηση ενός πρακτικού μαθήματος. Στην test retest, μεταξύ δειγμάτων, έρευνα συμμετείχαν 24 φοιτητές/τριες της ειδικότητας «ελληνικός παραδοσιακός χορός». Η χορήγηση των ερωτηματολογίων έγινε στο δίωρο πρακτικό μάθημα «Διδακτική του ελληνικού παραδοσιακού χορού» στο πλαίσιο της ειδικότητας, προκειμένου να παρατηρηθεί η διαφοροποίηση της διάθεσης τους. Για τη μέτρηση της διάθεσης χρησιμοποιήθηκε το αγγλικό ερωτηματολόγιο Panas ύστερα από την προσαρμογή του στα ελληνικά. Στις ερωτήσεις οι συμμετέχοντες απαντούσαν σε μία κλίμακα πέντε σημείων (κλίμακα

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral presentation is certified through this electronic file.

Likert). Σε κάθε συμμετέχοντα χορηγήθηκε ένα ερωτηματολόγιο πριν από την έναρξη του πρακτικού μαθήματος για τη μέτρηση της διάθεσης του, που το συμπλήρωνε μόνος/η του/της. Ύστερα από τη λήξη του μαθήματος σε κάθε συμμετέχοντα χορηγήθηκε το ίδιο ερωτηματολόγιο για τη μέτρηση της διάθεσης του, που το συμπλήρωνε μόνος/η του/της. Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε το SPSS 16. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας παρατηρείται διαφοροποίηση στη διάθεση των φοιτητών/τριών ύστερα από την παρακολούθηση του δίωρου πρακτικού μαθήματος. Μάλιστα, υπάρχει αύξηση του ποσοστού των φοιτητών/τριων που έχουν θετική διάθεση και μείωση του ποσοστού των φοιτητών/τριων που παρουσιάζουν αρνητική διάθεση. Επομένως, γίνεται σαφές πως μία κινητική δραστηριότητα, όπως είναι ο ελληνικός παραδοσιακός χορός, συμβάλει σημαντικά στη βελτίωση της διάθεσης και στην μείωση των αρνητικών συναισθημάτων των φοιτητών.

Λέξεις κλειδιά: χορός, διάθεση, συναίσθημα

17014

ΟΜΟΓΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ «ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ». ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ ΤΟΥ «ΑΥΘΕΝΤΙΚΟΥ» ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ «ΕΠΙ ΣΚΗΝΗΣ» ΧΟΡΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΕΛΕΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΣΗΜΑΝΤΡΩΝ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.

Καράμπамπας Π. , Πατεράκη Μ.

Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας , Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τ.Ε.Φ.Α.Α.

p.karampampas@gmail.com

HOMOGENISED "TRADITIONS". DEVIATIONS AND REQUISITIONS OF "AUTHENTIC" AS ARE PRESENTED IN "STAGED" DANCE PERFORMANCES BY CULTURAL ASSOCIATION OF SIMANTRA IN CHALKIDIKI REGION.

P. Karampampas , M. Pateraki

Panteion University of Social and Political Sciences, Department of Social Anthropology , National & Kapodistrian University of Athens, D.P.E.S.S.

Σύμφωνοι με την άποψη ότι ο χορός είναι άμεσα συνδεδεμένος με την συγκρότηση και τη διαπραγμάτευση της ταυτότητας στη παρούσα εργασία το ενδιαφέρον μας στρέφεται στη διαλεκτική σχέση χορού και «προσφυγικής» ταυτότητας στα Σήμαντρα Χαλκιδικής. Στο συγκεκριμένο χωριό εγκαταστάθηκαν το '22 πρόσφυγες από την Αρτάκη της Μ. Ασίας ενώ λίγο αργότερα Καραμανλήδες από τα Σήμαντρα Καππαδοκίας. Το παρόν κείμενο, εστιάζει στη μελέτη των πρακτικών αναζωογόνησης της «προσφυγικής» ταυτότητας των σημερινών κατοίκων των Σημάτων. Στο πλαίσιο αυτό, υποστηρίζουμε ότι μέσω των «επί σκηνής» χορευτικών επιτελέσεων οι Σημαντρινοί στοχεύουν στην διαμόρφωση μιας «υπερβατικού χαρακτήρα» συλλογικής προσφυγικής ταυτότητας διαπλέκοντας στοιχεία από τις Αρτακινές και Καραμαλινδικές παραδόσεις που για χρόνια είχαν μείνει στο περιθώριο. Η συλλογή του υλικού προέκυψε από την επιτόπια εθνογραφική έρευνα που διεξήχθη στα Σήμαντρα Χαλκιδικής σε δύο φάσεις το χειμώνα του 2009 και την άνοιξη του 2010. Στο πλαίσιο αυτό συνδυάζουμε δεδομένα από τις συνεντεύξεις με τους κατοίκους του χωριού, τα βίντεο και τις φωτογραφίες από χορευτικές εκδηλώσεις, καθώς και από γραπτές πηγές. Σύμφωνα με την άποψη ότι τα οπτικά ντοκουμέντα μπορούν να ιδωθούν ως εθνογραφικό υλικό, συμπεριλαμβάνουμε το οπτικό υλικό στη μελέτη μας. Η προσέγγιση αυτή δίνει την δυνατότητα βαθύτερης κατανόησης για τους τρόπους με

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral presentation is certified through this electronic file.

τους οποίους οι άνθρωποι συγκροτούν εικόνες για το πώς αντιλαμβάνονται τον κόσμο γύρω τους. Στη προκειμένη περίπτωση ο τρόπος που συνθέτουν τις σκηνικές αναπαραστάσεις χορευτικών δρωμένων του χωριού τους αναδεικνύει τις απόψεις τους για την «προσφυγική» τους ταυτότητα. Η ανάλυση των δεδομένων παρουσιάζει ότι οι Σημαντινοί τα τελευταία χρόνια, σχεδόν από τα μέσα της δεκαετίας του '90 διαμορφώνουν μια «υπερβατικού χαρακτήρα» συλλογική προσφυγική ταυτότητα επιλέγοντας ένα ομογενοποιημένο ρεπερτόριο στις επίσημες σκηνικές χορευτικές επιτελέσεις. Ωστόσο οι τυχόν αποκλίσεις προς ένα ευρύτερο ρεπερτόριο εκτεινόμενο από τοπική έως και εθνική κλίμακα, προκαλεί εντάσεις ανάμεσα στα εμπλεκόμενα μέλη του συλλόγου για «το καθαρό και αυθεντικό προσφυγικό» χαρακτήρα των σκηνικών χορευτικών επιτελέσεων του συλλόγου.

Λέξεις κλειδιά: «προσφυγική» ταυτότητα, «αυθεντικότητα», οπτική εθνογραφία

17016

Η ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΚΥΠΡΙΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ. ΣΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ «ΣΕ ΚΙΝΗΣΗ» ΜΕΣΑ ΣΕ ΜΙΑ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Καράμπαμπας Π.

Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

p.karampampas@gmail.com

THE NEGOTIATION OF COLLECTIVE IDENTITY OF GREEK-CYPRriot STUDENTS IN LONDON. BODIES AND IDENTITIES "IN MOTION" IN A MULTICULTURAL SOCIETY.

P. Karampampas

Panteion University of Social and Political Sciences, Department of Social Anthropology

Ποικίλες έρευνες έχουν αναδείξει τη χρήση των μουσικών και χορευτικών πρακτικών από την κυρίαρχη ιδεολογία (από τα πάνω) με στόχο την ενίσχυση πολιτισμικών και εθνικών ταυτοτήτων. Σε αυτή την ανακοίνωση εξετάζονται οι τρόποι με τους οποίους πρόσωπα και συλλογικότητες (από τα κάτω), στη προκειμένη περίπτωση οι Ελληνοκύπριοι φοιτητές, διαπραγματεύονται τη πολιτισμική και την εθνική τους ταυτότητα μέσω των μουσικο-χορευτικών πρακτικών στο πολυπολιτισμικό περιβάλλον του Λονδίνου. Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε είναι η εθνογραφική συμμετοχική παρατήρηση, η οποία είχε διάρκεια από το Σεπτέμβριο του 2007 μέχρι τον Ιούλιο του 2008, σε δύο ομάδες έρευνας / «παρέες» φοιτητών. Η πρώτη αποτελείτο από άτομα ηλικίας 19-21 και η δεύτερη 23-26. Παράλληλα πάρθηκαν και συνεντεύξεις για να επιβεβαιωθούν τα στοιχεία της συμμετοχικής παρατήρησης. Οι Ελληνοκύπριοι προσπαθούν να κρατήσουν ισχυρή την επαφή με την «πατρίδα» και για αυτό το λόγο σχηματίζουν «παρέες» μεταξύ τους για να μπορούν να αναπαράγουν συνήθειες και παραδόσεις που είχανε στην Κύπρο. Η βραδινή έξοδος, μια γιορτή ή και ακόμα μια συνηθισμένη μέρα στην σχολή, μπορεί να γίνει η ευκαιρία για να επιτελεστεί η εθνική ταυτότητα. Ο χορός, μεταξύ άλλων πολιτισμικών παραγόντων (όπως η γλώσσα και ο υλικός πολιτισμός), έχει κεντρικό ρόλο σε αυτά τα δρώμενα, έχοντας ως αποτέλεσμα την δημιουργία ενός φαντασιακού δεσμού συγχρονικότητας με την «πατρίδα». Αυτή η φαντασιακή συγχρονικότητα, που με την βοήθεια της τεχνολογίας γίνεται ακόμα πιο άμεση, επιτρέπει την συνδιαλλαγή με την κοινωνική ζωή στην Κύπρο. Ταυτόχρονα, «οι παρέες», ως κομμάτι ενός

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral presentation is certified through this electronic file.

πολυπολιτισμικού περιβάλλοντος βρίσκονται σε συνεχή αλληλεπίδραση μαζί του. Έτσι, αν και είναι χαρακτηριστική η μεγάλη συνοχή των «παρεών» αυτών, αποκλείουν την ένταξη των μη Κυπρίων στους κύκλους τους. Ωστόσο σε αρκετές περιπτώσεις εντοπίζονται κάποια περιφερειακά (μη-τακτικά) μέλη που προέρχονται από διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο. Σύμφωνα με τα παραπάνω υποστηρίζεται ότι οι «παρέες» αυτές, μέσα από αποκλεισμούς (exclusions) και ενσωματώσεις (inclusions), επιτελούν μια «σωματική διγλωσσία», θέτοντας τις μουσικοχορευτικές τους παραδόσεις σε κίνηση και προκαλούν αμοιβαίες διαπολιτισμικές ανταλλαγές εμπλουτίζοντας το πολλαπλό πολιτισμικά περιβάλλον στο οποίο πραγματώνονται.
Λέξεις κλειδιά: πολυπολιτισμικότητα, διαπολιτισμικές ανταλλαγές, μουσικοχορευτικές πρακτικές

17059

Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΧΟΡΟΥ

Γεντή Μ., Γουλιμάρης Δ., Φιλίππου Φ.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α.

mgenti@phyed.duth.gr

JOB SECURITY IN TRADITIONAL DANCE CLUBS

M. Genti, D. Goulimaris, F. Filippou

Democritus University of Thrace, D.P.E.S.S.

Μια από τις δραστηριότητες αναψυχής που γνωρίζει σημαντική επιτυχία στην Ελλάδα είναι ο παραδοσιακός χορός. Ο αριθμός των ενήλικων που συμμετέχουν σε χορευτικές δραστηριότητες αυξάνεται συνεχώς τα τελευταία χρόνια. Σημαντικός αριθμός στελεχιακού δυναμικού απασχολείται σε χορευτικές δραστηριότητες που αναπτύσσουν οι πολιτιστικοί σύλλογοί οι οποίοι αποτελούν σημαντική αγορά εργασίας. Σκοπός της εργασίας ήταν η διερεύνηση της επαγγελματικής ασφάλειας που βιώνει το προσωπικό των πολιτιστικών συλλόγων που περιλαμβάνουν δραστηριότητες με ελληνικούς παραδοσιακούς χορούς. 99 άτομα από το προσωπικό των συλλόγων που δραστηριοποιούνται στο χώρο των ελληνικών παραδοσιακών χορών αποτέλεσαν το δείγμα της έρευνας. Η αξιολόγηση της επαγγελματικής ασφάλειας πραγματοποιήθηκε με το ερωτηματολόγιο «Minnesota Satisfaction Questionnaire». Για τις ανάγκες της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία περιγραφικής στατιστικής. Ακόμη πραγματοποιήθηκε t-test για ανεξάρτητα δείγματα, one-way Anova και υπολογίστηκε ο συντελεστής συσχέτισης Pearson. Από την επεξεργασία των δεδομένων προέκυψε ότι η επαγγελματική ασφάλεια που βιώνει το προσωπικό των συλλόγων είναι μέτρια. Δεν βρέθηκε διαφορά ως προς την επαγγελματική ασφάλεια μεταξύ των φύλων, των διαφόρων ηλικιακών ομάδων και του μορφωτικού επιπέδου των εργαζομένων. Ωστόσο διαπιστώθηκε ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική θετική συσχέτιση μεταξύ της επαγγελματικής ασφάλειας και της ηλικίας. Το ανθρώπινο δυναμικό των πολιτιστικών συλλόγων αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την επιβίωση τους ιδιαίτερα σε περιόδους αστάθειας και συνεχών μεταβολών. Εν κατακλείδι, η επαγγελματική ασφάλεια του προσωπικού πρέπει να είναι στις προτεραιότητες των διοικήσεων των πολιτιστικών συλλόγων.

Λέξεις κλειδιά: επαγγελματική ικανοποίηση, παραδοσιακός χορός, πολιτιστικοί φορείς

17132

**ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΧΟΡΕΥΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΕ ΔΥΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΟΡΟ**

Παναγοπούλου Β. , Σερμπέζης Β., Αγγελούσης Ν.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α.

vpanagop@phyed.duth.gr

**COMPARISON OF CHILDREN'S DANCE PERFORMANCE IN TWO DIFFERENT
INTRODUCTORY PROGRAMS TO GREEK DANCE**

V. Panagoroulou , V. Serbezis, N. Aggeloussis

Democritus University of Thrace, D.P.E.S.S.

Κατά το σχεδιασμό του προγράμματος διδασκαλίας, ο δάσκαλος χορού έρχεται αντιμέτωπος με ορισμένα μεθοδολογικά προβλήματα, με κυριότερο την οργάνωση της διδακτέας ύλης βάσει της ηλικίας και του επιπέδου των μαθητών. Ως μορφή επικοινωνίας μη λεκτικού χαρακτήρα, ο χορός έχει δομή και νόημα, και μια αλληλουχία κινήσεων του σώματος ιδιαίτερα οργανωμένη σε σχέση με το χώρο και το χρόνο. Οι παράμετροι που διέπουν τις σχέσεις αυτές και πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη στο σχεδιασμό της διδασκαλίας, αφορούν: τη μελορυθμική και ρυθμοκινητική πλοκή των χορών, τη δημοφιλία, την αντιπροσωπευτικότητα, το χορευτικό τους σχήμα, την κατηγορία της χορευτικής φόρμας στην οποία ανήκουν, τη δομή της χορογραφίας και του κινητικού και ρυθμικού τους μοτίβου. Εκτός, όμως, από τα παραπάνω χαρακτηριστικά, όπως αναφέρεται στη διεθνή σχετική με το θέμα βιβλιογραφία, δεν πρέπει να καταστρατηγούνται τρεις βασικοί κανόνες: η αρχή της προοδευτικότητας, η αρχή της ορθής χρήσης των μουσικών μέτρων και η αρχή της ρυθμικής αγωγής. Επίσης, μιας και η διδασκαλία του χορού εντάσσεται, ως εξειδικευμένη διαδικασία, στα γενικότερα πλαίσια της διδακτικής επιστήμης, πρέπει αφενός να διατηρεί τις ιδιαιτερότητές της και αφετέρου να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις διδασκαλίας των κινητικών επιστημών. Σκοπός της εργασίας ήταν η σύγκριση της χορευτικής απόδοσης παιδιών, που παρακολούθησαν δύο διαφορετικά προγράμματα χορού. Το συνολικό δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 100 (n=100) μαθητές Α' και Β' τάξης Δημοτικού, που παρακολούθησαν δύο διαφορετικά ετήσια προγράμματα διδασκαλίας χορού. Το πρώτο πρόγραμμα (1η πειραματική ομάδα, n=50) κατά το σχεδιασμό του βασίστηκε στις αρχές που αναφέρθηκαν παραπάνω, ενώ στο δεύτερο (2η πειραματική ομάδα, n=50) η διδασκαλία έγινε με τυχαία σειρά. Αφού λήφθηκαν υπόψη τα χαρακτηριστικά που αποτελούν απαραίτητα στοιχεία σε κάθε χορευτική δομή, ομαδοποιήθηκαν σε τρεις παράγοντες αξιολόγησης σχετικά με τη διαχείριση του χώρου, του χρόνου και τον τύπο της κίνησης. Η αξιολόγηση έγινε βάσει πρωτοκόλλου που δημιουργήθηκε από το συνδυασμό των επί μέρους ομαδοποιημένων κριτηρίων. Οι μετρήσεις που πραγματοποιήθηκαν ήταν συνολικά τρεις και οι μαθητές βιντεοσκοπήθηκαν ατομικά σε τρεις χορευτικές φράσεις του χορού Χασαπιά. Εφαρμόστηκε ανάλυση διακύμανσης για επαναλαμβανόμενες μετρήσεις με δύο επαναλαμβανόμενους και έναν ανεξάρτητο παράγοντα (3x3x2) Από τα αποτελέσματα διαπιστώθηκε ότι υπήρξε στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση μεταξύ των παραγόντων μέτρηση και φράση, ενώ από τα αποτελέσματα του τεστ πολλαπλών συγκρίσεων Sidak διαπιστώθηκε σημαντική επίδραση του παράγοντα μέτρηση σε όλες τις χορευτικές φράσεις. Επίσης, διαπιστώθηκε κύρια επίδραση του παράγοντα μέτρηση και σημαντική αλληλεπίδραση των παραγόντων μέτρηση και ομάδα και σημαντική αλληλεπίδραση των παραγόντων φράση και μέτρηση. Από την επεξεργασία των αποτελεσμάτων προέκυψε ότι η βελτίωση στη χορευτική απόδοση

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral presentation is certified through this electronic file.

των μαθητών που παρακολούθησαν το πρώτο πρόγραμμα ήταν μεγαλύτερη, εφόσον μεγαλύτερα ήταν και τα σκορ τους στις επιμέρους χορευτικές φράσεις. Ωστόσο, σε μελλοντικές έρευνες μπορούν να πραγματοποιηθούν συγκρίσεις σε περισσότερους χορούς αλλά και σε διαφορετικό δομικό επίπεδο του χορού, όπως το μοτίβο.

Λέξεις κλειδιά: χορευτική απόδοση, δομικά επίπεδα του χορού, σχεδιασμός προγράμματος

17335

ΤΑ ΧΟΡΕΥΤΙΚΑ ΛΑΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΗΜΑΘΙΑ

Φιλίππου Φ. , Γουλιμάρης Δ., Σταυρίδης Α.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τ.Ε.Φ.Α.Α., 12ο Δημοτικό Σχολείο Βέροιας

ffilippo@phyed.duth.gr

DANCING FOLK RITUALS IN IMATHIA COUNTY

F. Filippou , D. Goulimaris, A. Stavridis

Democritus University of Thrace, D.P.E.S.S., 12th elementary school of Veria

Στις παραδοσιακές κοινωνίες ο κόσμος μη έχοντας τη γνώση να εξηγήσει λογικά τις φυσικές αλλαγές, που συνέβαιναν σε διάφορες χρονικές περιόδους, τις απέδιδε σε υπερφυσικές και μαγικές δυνάμεις οι οποίες αφενός ήταν έξω και πάνω από τις δυνάμεις του και αφετέρου έπρεπε με διάφορους τρόπους να τις εξευμενίσει και να τις έχει με το μέρος του. Επιπλέον, τις κακές δυνάμεις έπρεπε να τις αποτρέψει ή να τις αποδιώξει, ιδιαίτερα σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους, για να πάει καλά η χρονιά, η σοδειά ή η υγεία του. Μέσο για τον εξευμενισμό των δυνάμεων αυτών αποτελούσαν διάφορες πρακτικές και συμπεριφορές που πραγματοποιούνταν τις κρίσιμες αυτές περιόδους και οι οποίες περιλάμβαναν μεταμφιέσεις, χορό, διακωμωδήσεις, φαγητό. Το Δωδεκαήμερο (παραμονή Χριστουγέννων – παραμονή Θεοφανίων) κατέχει ξεχωριστή θέση στο λαϊκό εορτολόγιο της Βόρειας Ελλάδας. Η καταγραφή των ευετηρικών δρωμένων που πραγματοποιούν οι πολιτισμικές ομάδες που διαβιούν στην Ημαθία κατά την περίοδο των Χριστουγέννων καθώς και η σύγκριση του περιεχομένου και της δομής των δρωμένων θα μας παράσχει τη δυνατότητα για διαπιστώσεις που αφορούν τη θέση και τη λειτουργία τους στο κοινοτικό περιβάλλον και τις πιθανές αλληλοσυνδέσεις. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με: την ανασκόπηση, της σχετικής με το υπό διαπραγμάτευση θέμα, βιβλιογραφίας, τη βιντεοσκόπηση της επιτέλεσης των δρωμένων από τους εθνοτοπικούς πολιτιστικούς συλλόγους. Τέλος, μια σειρά από ελεύθερες συζητήσεις και ημιδομημένες συνεντεύξεις με παλιούς τελεστές των δρωμένων μας βοήθησε τόσο στην πληρέστερη πληροφόρηση και στη διασαφήνιση αποριών όσο και στην καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου των δρωμένων. Το Ρουμλούκι (περιοχή της Αλεξάνδρειας), τα χωριά των Πιερίων (Ριζώματα και Δάσκιο), η Βέροια, η Νάουσα και τα χωριά της Νάουσας είναι οι πολιτισμικές περιοχές που μπορούμε να διακρίνουμε στην Ημαθία. Στις περιοχές αυτές, εκτός από τους γηγενείς, σε διάφορες χρονικές περιόδους ήρθαν και εγκαταστάθηκαν διάφοροι ελληνικοί πληθυσμοί όπως Βλάχοι, Μικρασιάτες, Πόντιοι, Βορειοθρακιώτες και Σαρακατσάνοι. Οι Ρουμλουκιώτες (Ρουγκάτσια), οι Βλάχοι (Λιγουτσάρια), οι Πόντιοι (Μωμογέρια) και οι Δασκιώτες (Λαγκατσάρια) είναι οι πολιτισμικές ομάδες που πραγματοποιούσαν την περίοδο των Χριστουγέννων ευετηρικά δρώμενα. Από την ανάλυση των δεδομένων διαπιστώνεται ότι: α. στα Ρουγκάτσια το περιεχόμενο και η δομή της όλης επιτέλεσης παρουσιάζουν στρατιωτική δομή β. Στα Ρουγκάτσια ο χορός, και μάλιστα ο αυστηρά δομημένος

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με προφορική ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with an oral presentation is certified through this electronic file.

χορός, συνοδευμένος αποκλειστικά από οργανική μουσική, αποτελεί την καρδιά, θα λέγαμε, της όλης επιτέλεσης. Αντίθετα, στους Μωμογέρους, στα Λιγουτσάρια και στα Λαγκατσάρια ο υπόλοιπος θίασος με τις μιμήσεις, τους αυτοσχεδιασμούς και τις διακωμωδήσεις αποτελούν τον κεντρικό πυρήνα της επιτέλεσης και οι χορευτές έχουν μάλλον συμπληρωματικό χαρακτήρα.

Λέξεις κλειδιά: χορευτικά δρώμενα, ευετηρικά δρώμενα, Δωδεκαήμερο

ΠΡΑΚΤΙΚΑ 19ου ΔΣΦΑ
PROCEEDINGS 19th ICPES